

โครงการสงฆ์เข้มแข็ง สู่ทศวรรษใหม่ คณะสงฆ์ภาค...

(Strong Sangha Project 2017-2027)

สังเขปโครงการและกิจกรรมเพื่อพัฒนาคณะสงฆ์ภาค... สู่ความเป็นองค์กรสงฆ์เข้มแข็ง
ในทศวรรษ 2560-2570

สังคมปัจจุบันมีความสลับซับซ้อนสูง ปรับเปลี่ยนผันแปรไปอย่างรวดเร็ว บุคคลธรรมดา ๆ จากครัวเรือนในหมู่บ้านเล็ก ๆ จนถึงบุคคลในชุมชนเมืองขนาดใหญ่ระดับมหานคร สามารถติดต่อสื่อสารเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันได้ทั่วโลก ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบอินเทอร์เน็ต และเครือข่ายสังคมออนไลน์ต่าง ๆ และด้วยระบบอินเทอร์เน็ต เครือข่ายสังคมออนไลน์ และเทคโนโลยีสมัยใหม่เหล่านี้ ทำให้แต่ละบุคคลในสังคมสามารถเป็นทั้งผู้ผลิตข่าวสาร ผู้รับข่าวสาร และเป็นผู้กระจายข่าวสารจากบุคคลอื่น ๆ ได้ด้วยในเวลาเดียวกัน การติดต่อสื่อสารและสัมพันธ์กันของคนในสังคม นอกจากทำให้ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร ได้เสพข้อมูล ภาพและเสียงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโลก ได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็น แสดงอารมณ์ แสดงความรู้สึกต่าง ๆ ต่อข้อมูล ภาพและเสียงดังกล่าวแล้ว ความก้าวหน้าทางการสื่อสารเหล่านี้ก็เป็นเหตุให้เกิดปัญหาห้วงหาญกันได้ง่าย เช่น การกระจายข้อมูลภาพเสียงที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง การล่อลวง อาชญากรรม การทะเลาะวิวาท รวมถึง การประพฤติทุจริตหมุ่ของคนในสังคม เป็นต้น ปัญหาเหล่านี้มีปรากฏอยู่ทั่วไปทั้งระดับบุคคล ระดับชุมชนหมู่บ้าน ระดับประเทศและระดับโลก ซึ่งจำเป็นต้องมีการตระหนัก มองปัญหา ทำความเข้าใจ ปัญหาและร่วมรับผิดชอบแก้ไขปัญหามีอยู่ และหาทางป้องกันปัญหาใหม่ ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตด้วยกัน

กล่าวสำหรับคณะสงฆ์ แม้ว่าจะมีอุดมการณ์และวิถีชีวิตที่ต่างออกไปจากสังคมนักฆราวาสโดยปกติทั่วไป แต่พระภิกษุสามเณรผู้เป็นบุคลากรในคณะสงฆ์ก็ล้วนมาจากสังคมนักฆราวาสคือมาจากชาวบ้านปกติทั่วไปนั่นเอง คณะสงฆ์มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสังคมนักฆราวาสจะทุกระดับและทุกมิติในชีวิตประจำวัน คณะสงฆ์ไม่สามารถจะอยู่โดดเดี่ยวลำพังหรือทำตัวไม่รู้ร้อนรู้หนาวกับความเป็นไปของสังคมได้ **คณะสงฆ์จึงจำเป็นต้องเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสังคมนักฆราวาสและต้องเกี่ยวข้องอย่างเหมาะสมและสร้างสรรค์ตามกรอบพระธรรมวินัยอันเคร่งครัด** กล่าวคือเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสังคมนักฆราวาสได้โดยไม่สูญเสียความเป็นสงฆ์ หรือถูกกลืนกลายเป็นแบบและวิถีสงฆ์ไปเป็นฆราวาส สรุปคือคณะสงฆ์สามารถเกี่ยวข้องกับสังคมนักฆราวาสได้ในด้านการให้สติ สร้างปัญญา แนะนำหลักการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องดีงามต่อสังคมนักฆราวาส

คณะสงฆ์จะเกี่ยวข้องกับสังคมนักฆราวาสและทำงานร่วมสร้างสรรค์สังคมนักฆราวาสได้ จำเป็นต้องมีการจัดเตรียมองค์กรพัฒนาองค์กร พัฒนาศักยภาพสงฆ์ วิเคราะห์สถานการณ์ความเป็นไปของสังคมนักฆราวาส มีการวางแผนและกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนเป็นอันดับแรก อีกทั้งในการทำงานทุกขั้นตอน ต้องมีข้อมูลที่ชัดเจน ถูกต้องและแม่นยำ งานร่วมสร้างสรรค์สังคมนักฆราวาสจึงจะมีประสิทธิภาพ คณะสงฆ์จะทำงานในลักษณะดังกล่าวนี้ได้ คณะสงฆ์จำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้มีลักษณะเป็น**สงฆ์เข้มแข็ง**

สงฆ์เข้มแข็ง (Strong Sangha) หมายถึง องค์กรบริหารกิจการพระพุทธศาสนาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ กล่าวคือเป็นองค์กรที่

1. มีความเข้มแข็งในการศึกษาพระธรรมวินัย
2. มีความเข้มแข็งในการรักษาพระธรรมวินัย
3. มีความเข้มแข็งในการให้การศึกษาศาสนาพระธรรมวินัยแก่ชนทุกเหล่า
4. มีความเข้มแข็งในการจัดการทรัพยากร/สิ่งแวดล้อม/ศาสนสถาน/ศาสนิก
5. มีความเข้มแข็งในการสร้างและรักษาศรัทธาชาวบ้าน

สงฆ์เข้มแข็งในทศวรรษที่ 1 ช่วงปี พ.ศ. 2560-2570 มุ่งไปที่สงฆ์ระดับภาคของประเทศไทย กล่าวคือ คณะสงฆ์ภาค (18 ภาค) ที่เป็นการแบ่งการบริหารงานคณะสงฆ์รวมจังหวัดต่าง ๆ 3-6 จังหวัดที่มีพื้นที่ใกล้เคียงกันรวมเป็นภาคสงฆ์หนึ่ง ๆ การแบ่งเป็นภาคสงฆ์นี้มีความน่าสนใจไม่น้อย คือในส่วนของพื้นที่ ถือว่าไม่กว้างหรือแคบเกินไป และในส่วนของประชากรสงฆ์ 6,000-30,000 รูป และประชาชนในกลุ่มจังหวัดของภาค 2-6 ล้านคน ถือว่าไม่มากหรือน้อยเกินไปเช่นกัน ถ้าออกแบบระบบองค์กรบริหารสงฆ์ภาคได้ดี ก็เหมือนมีเครื่องจักรชั้นดี 18 เครื่องทำงานให้กับพระพุทธศาสนา กระจายอยู่ทั่วประเทศ แม้สงฆ์ส่วนกลางจะมีปัญหา มีข้อติดขัด หรืออ่อนแออย่างไร สงฆ์ภาคก็ยังเข้มแข็งและขับเคลื่อนกิจการพระศาสนาไปได้ดี นี่คือนี่สิ่งที่ต้องเน้นเป็นจุดสำคัญในการพัฒนากิจการพระพุทธศาสนาสมัยใหม่

อันที่จริง สงฆ์ภาคต้องมีอิสระ มีอำนาจและความคล่องตัวพอสมควร จึงจะทำงานได้ดี โดยเป้าหมายในทศวรรษที่ 2 คือในช่วง พ.ศ. 2571-2580 ของสงฆ์เข้มแข็งแล้ว สงฆ์ภาคต้องมีสภาพเสมือนหนึ่งเป็นนิติบุคคลอิสระต่างหากจากส่วนกลางคือเป็นเหมือนรัฐ ๆ หนึ่งจากสงฆ์ส่วนกลาง อย่างไรก็ตาม ในระยะเริ่มต้นที่ประเทศไทยยังไม่ปรับปรุง พรบ.คณะสงฆ์ พ.ศ.2505 (แก้ไข 2535) หากคณะสงฆ์ภาคมีความมุ่งมั่นจริงจังในก้าวไปสู่ความเป็นสงฆ์เข้มแข็ง ก็สามารถขับเคลื่อนไปได้ แม้จะอยู่ภายใต้กฎหมายหรือระเบียบที่มีข้อจำกัด แต่ในทางปฏิบัติจริง สามารถปรับแนวทางการทำงานได้ โดยความสามัคคีและความมุ่งมั่นของเจ้าคณะภาค รองเจ้าคณะภาค เจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบล และเจ้าอาวาสในภาคสงฆ์นั้น ๆ นั่นเอง

เจ้าคณะและเจ้าอาวาสต่าง ๆ เหล่านี้ (ในภาคสงฆ์ ประมาณ 600-3,000 รูป) นั่งประชุมร่วมกัน วางแผนทำงานร่วมกัน ประเมินการทำงานร่วมกัน เป็นสภาสงฆ์ภาคที่ลดทอนบรรยากาศเจ้านายสั่ง-ลูกน้องทำตาม คือลดแนวคิดจากบนสู่ล่างและล่างขึ้นบน ปรับแนวการทำงานมาเป็นระนาบกว้าง คือ ทุกท่านนั่งทำงานเป็นคณะเดียวกัน ร่วมรับผิดชอบความเป็นไปของกิจการพระศาสนาในภาคสงฆ์ตนเองร่วมกันทุกขั้นตอน (แต่ในการลงนามเอกสารในช่วงต้นนี้ จำต้องทำตามระเบียบ ประกาศ คำสั่ง กฎหมายคณะสงฆ์ที่มีในปัจจุบันอยู่)

คณะสงฆ์ภาค... มีความมุ่งหมายอย่างสำคัญในการเป็นองค์กรสงฆ์ที่เข้มแข็ง เพื่อเป็นต้นแบบในการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการทำงาน และยกระดับการทำงานของคณะสงฆ์สมัยใหม่ในทุกด้าน เพื่อตอบสนองต่อสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างสลับซับซ้อนและรวดเร็ว เพื่อให้เป็นองค์กรสงฆ์ที่เข้มแข็ง จึงได้กำหนดแผนที่จะพัฒนาและดำเนินงานโครงการและกิจกรรมต่างๆ ดังต่อไปนี้ขึ้น ซึ่งจะนำไปประกอบเป็นส่วนแกนหลักของแผนแม่บทของคณะสงฆ์ภาค... ในระยะ 10 ปีต่อไปข้างหน้า (พ.ศ. 2560-2570)

1	โครงการ สร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารงานคณะสงฆ์	
ลักษณะ	เปิดโอกาสและส่งเสริมให้พระภิกษุ สามเณร แม่ชี คนรุ่นใหม่มีบทบาทและร่วมรับผิดชอบงานคณะสงฆ์ แม้ว่าท่านจะไม่มีตำแหน่งใด ๆ ทางคณะสงฆ์	
จุดมุ่งหมาย	รวมกลุ่มบุคคลที่ไม่ใช่พระสงฆ์ฆาธิการ ที่มีภูมิลำเนาเดิมในท้องถิ่นที่มีพลังในการสร้างสรรค์มาเป็นคณะทำงานในสงฆ์ภาค ... ให้ร่วมรับผิดชอบกับงานคณะสงฆ์ โดยคัดมาอำเภอละ 3-5 รูป/คน มีวาระคราวละ 3 ปี	
รูปแบบ	มีคณะคนรุ่นใหม่มาร่วมมองปัญหาพระศาสนาและสังคมร่วมกัน ช่วยกันหาทางออกจัดประชุมวางแผนทำงานร่วมกัน ทำแผนปฏิบัติการประจำปี บรรจุและมอบหมายงานที่เหมาะสมกับแต่ละท่าน	
ระยะเวลา	5 เดือน สร้างกลุ่มได้ ประมาณ 300 รูป/คน (จากทุกอำเภอ)	
งบประมาณ	600,000 บาท/ปี (ในการจัดประชุม/ค่าเดินทาง)	
ข้อมูลอื่น ๆ	1. ออกระเบียบปฏิบัติคณะสงฆ์ภาคในเรื่องนี้ 2. ค้นหาเป้าหมาย ท้าทาย และเจ้าคณะลงนามแต่งตั้ง	
แนวประเมิน	1. ดูจำนวนสมาชิกและความต่อเนื่อง 2. ดูเรื่องการประชุมวางแผนทำงาน	
วันเริ่มโครงการ		

2	โครงการ เรียนก่อนบวช
ลักษณะ	<p>-พัฒนาหลักสูตรพื้นฐานสำหรับชาวพุทธใหม่ เพื่อความเข้าใจและหนักแน่นในพุทธศาสนาถึงระดับอุดมการณ์ชีวิตแบบพุทธศาสนา</p> <p>-ปรับเปลี่ยนความคิดและธรรมเนียมปฏิบัติของสังคมใหม่ นั่นคือเปลี่ยนจาก “บวชเรียน” เป็น “เรียนก่อนบวช” กล่าวคือผู้จะบวช จะต้องเข้าเรียนในหลักสูตรที่กำหนดไว้ ดังเช่นรายวิชาดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. พระไตรปิฎกเบื้องต้น 2. อภิธรรมเพื่อการปฏิบัติ 3. ภาษาบาลีเบื้องต้น 4. มหาสติปัฏฐานภาวนา 5. พระภิกษุปาฏิโมกข์ (วินัยพระภิกษุ) <p>-จัดการอบรมผู้จะบวชก่อนอย่างน้อย 3 เดือน -3 ปี และให้การศึกษาผ่านระบบออนไลน์ประกอบตามเนื้อหาข้างบน มีการสอบความรู้และรับมอบใบประกาศนียบัตร ถ้าความรู้ไม่ได้ตามเกณฑ์ ไม่อนุมัติให้บวช</p> <p>-วางแผนจัดการศึกษาทั้งภาคสงฆ์ โดยเปิดห้องเรียนประจำจังหวัด และพัฒนาระบบช่วยเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์</p> <p>-มีสำนักทดสอบมาตรฐานความรู้วิชาพระพุทธศาสนา</p>
จุดมุ่งหมาย	คัดกรองคนบวชที่มีคุณภาพและเข้าใจจุดมุ่งหมายการบวชอย่างแท้จริง
รูปแบบ	<p>-จัดอบรม จัดการศึกษาสำหรับคนก่อนบวช โดยร่วมกันจัดทั้งภาคสงฆ์</p> <p>-รับสมัครอบรม ณ จุดเดียว เป็นรุ่น ๆ ปีละ 4 รุ่น</p> <p>-จัดบวชพร้อม ๆ กันคราวเดียว ปีละ 6 ครั้ง</p>
ระยะเวลา	ภายใน 2 ปี
งบประมาณ	<ol style="list-style-type: none"> 1.งานพัฒนาหลักสูตร 500,000 บาท 2.งานพัฒนาระบบการศึกษาออนไลน์ 600,000 บาท 3. วิทยากรอบรม 600,000 บาท (5 รูป×4 จังหวัด=20×30,000)
ข้อมูลอื่น ๆ	<ol style="list-style-type: none"> 1.อกระเบียบปฏิบัติคณะสงฆ์ภาคในเรื่องนี้ เป็นกิจกรรมต่อเนื่อง 2. เจ้าคณะตำบล อำเภอ จังหวัด และเจ้าคณะลงนามนั่งทำงานเป็นทีมเดียวกัน
แนวประเมิน	<ol style="list-style-type: none"> 1.ดูคุณภาพผู้บวช และจำนวน (ปีละ 1,000 รูป/จังหวัด) 2.ดูพัฒนาการหลักสูตรและการเรียนการสอน
วันเริ่มโครงการ	

3	โครงการ เพิ่มประชากรชาวพุทธผู้รู้ภาษาบาลี	
ลักษณะ	เปิดสอนภาษาบาลีเบื้องต้นสำหรับฆราวาสชายหญิงประจำจังหวัด ๆ ละ 1 ห้องเรียน -พัฒนาหลักสูตรภาษาบาลีเบื้องต้น เน้นการอ่าน เขียน เข้าใจบาลีขั้นต้น จบหลักสูตรภายใน 2 ปี (ใช้เวลาเรียน 600 ชั่วโมง)	
จุดมุ่งหมาย	เพิ่มประชากรชาวพุทธผู้รู้ภาษาบาลี	
รูปแบบ	- จัดการศึกษาสำหรับฆราวาส โดยร่วมกันจัดทั้งภาคสงฆ์ -รับสมัครพร้อมกัน -จัดสอบพร้อมกัน โดยมาตรฐานเดียวกัน	
ระยะเวลา	ภายใน 2 ปี มีครบทุกจังหวัด	
งบประมาณ	1.งานพัฒนาหลักสูตร 200,000 บาท 2.งานพัฒนาระบบออนไลน์ 500,000 บาท 3. ครูสอน 1,440,000 บาท (3 รูปx4 จังหวัด=12x10,000)	
ข้อมูลอื่น ๆ	1. ออกระเบียบปฏิบัติคณะสงฆ์ภาคในเรื่องนี้ 2. เจ้าคณะตำบล อำเภอ จังหวัด และเจ้าคณะลงนามนั่งทำงานเป็นทีมเดียวกัน 3. เป็นโครงการประจำและต่อเนื่อง	
แนวประเมิน	1.ดูคุณภาพและจำนวนผู้เรียน (มีผู้เรียนใหม่ปีละ 300 คน/จังหวัด) 2.ดูพัฒนาการหลักสูตรและการเรียนการสอน	
วันเริ่มโครงการ		

4	โครงการ สร้างและรักษาศรัทธา สร้างภูมิธรรมภูมิปัญญาพระสงฆ์ภาค...	
ลักษณะ	<p>-สัมมนา ปรับปรุง จัดการ และออกระเบียบปฏิบัติและจัดอบรมพระภิกษุ สามเณรให้ตระหนักถึงความเคารพในพระธรรมวินัย เมื่อจำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับเรื่องและปัญหาดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การใช้มือถือ คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์สื่อสาร 2. การใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ต Facebook Twitter Line ฯลฯ 3. การใช้ซอฟต์แวร์ลิขสิทธิ์ และการละเมิดลิขสิทธิ์-ทรัพย์สินทางปัญญา 4. การเกี่ยวข้องกับใกล้ชิดกับสตรีเพศ ลูกศิษย์วัด บุคคลต่างศาสนา 5. ทรัพย์สินวัด ทรัพย์สินส่วนตัว (รถ ที่ดิน เงิน ฯลฯ) 6. การแสดงออกของพระสงฆ์ทางสังคม (สมณสัญญา สัมมาวาจา วจีสุจริต) 7. การปรับภูมิทัศน์วัด บรรยากาศวัด ปรับธรรมเนียมจารีตปฏิบัติต่าง ๆ 8. แผนแม่บทการก่อสร้าง เกณฑ์การก่อสร้างและการต่อเติมสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ในวัด 9. การจัดการระบบบัญชี-การเงินของวัด 10. พระภิกษุสามเณร ฆ่าตัวตาย ฯลฯ 	
จุดมุ่งหมาย	สร้างแนวปฏิบัติที่ถูกต้องตามพระธรรมวินัย	
รูปแบบ	<p>-จัดประชุมอบรมและทบทวนประจำปี ๆ ละ 2 ครั้ง</p> <p>- พระภิกษุทุกรูป ต้องเข้าประชุม</p>	
ระยะเวลา	ภายใน 1 ปี	
งบประมาณ	<ol style="list-style-type: none"> 1.งานพัฒนาสื่อ 200,000 บาท 2.จัดอบรม 800,000 บาท (4 จังหวัด=4x200,000) 	
ข้อมูลอื่น ๆ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ออกระเบียบปฏิบัติคณะสงฆ์ภาคในเรื่องนี้ 2. เจ้าคณะตำบล อำเภอ จังหวัด และเจ้าคณะลงนามนั่งทำงานเป็นทีมเดียวกัน 3. เป็นโครงการประจำและต่อเนื่อง ทบทวนปรับปรุงทุกปี 	
แนวประเมิน	<ol style="list-style-type: none"> 1.ดูข่าวปริมาณข่าวพระสงฆ์ที่ไม่เหมาะสมลดลง 2.ดูความรู้สึก ความพึงพอใจของชาวพุทธต่อพระสงฆ์ 	
วันเริ่มโครงการ		

5	โครงการ สภาปราชญ์ชาวพุทธ	
ลักษณะ	รวมกลุ่มชาวบ้าน บัณฑิต ผู้คงแก่เรียนจากหมู่บ้านต่าง ๆ ใน 4 จังหวัด -จัดประชุมประจำปี ๆ อย่างน้อย ละ 2 ครั้ง -ยกย่อง บัณฑิตเกียรติประวัติปราชญ์แต่ละท่าน -ให้ที่ประชุมปราชญ์ชาวพุทธพื้นบ้าน วิเคราะห์ วิจัยและเสนอแนะการ พัฒนางานพระพุทธศาสนาประจำปี เสนอสงฆ์ภาค	
จุดมุ่งหมาย	-ยกย่องและนำพลังปราชญ์ต่าง ๆ ในชุมชนมาช่วยพัฒนาสังคมและพุทธศาสนา -มีคณะปราชญ์ชาวพุทธประจำภาคสงฆ์	
รูปแบบ	-รวมกลุ่มและจัดประชุม -ทำทะเบียนปราชญ์	
ระยะเวลา	ภายใน 2 ปี มีครบทุกจังหวัด	
งบประมาณ	1.งานทะเบียน 30,000 บาท 2.งานยกย่องและเชิดชูเกียรติ 300,000 บาท/ปี 3. งานประชุมประจำปีของปราชญ์ 300,000 บาท (2 ครั้ง ๆ ละ 150,000)	
ข้อมูลอื่น ๆ	1. ออกระเบียบปฏิบัติคณะสงฆ์ภาคในเรื่องนี้ 2. เจ้าคณะภาคลงนามแต่งตั้ง ยกย่องเชิดชูเกียรติปราชญ์ 3. เป็นโครงการประจำและต่อเนื่อง	
แนวประเมิน	1.คุณภาพและจำนวนปราชญ์ 2.ดูข้อเสนอแนะประจำปีต่อคณะสงฆ์	
วันเริ่มโครงการ		

6	โครงการ มหาอุปาสภาวิทยาลัย (นานาชาติ)	
ลักษณะ	<ul style="list-style-type: none"> -สร้างสำนักแม่ชี/นักบวชหญิงมาตรฐาน ระดับนานาชาติ พร้อมรองรับได้สูงสุด 3,000 คน -มีการจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัยทั้งหลักสูตรไทยและสากล โดยทำงานร่วมกับสถาบันการศึกษาข้างนอกและหลักสูตรภายใน -มีคณะกรรมการบริหารคุณภาพ -รวมกลุ่มสตรีที่มีศรัทธาออกบวชและต้องการทำงานเพื่อพระศาสนา -ส่งเสริมแม่ชีไปเผยแผ่ธรรมทั้งในและต่างประเทศ 	
จุดมุ่งหมาย	<ul style="list-style-type: none"> -เปิดโอกาส ส่งเสริม จูงใจและพัฒนาสตรีทำงานเพื่อพุทธศาสนาอย่างเป็นระบบ -มีสำนักแม่ชีมาตรฐานสูง ปลอดภัย สบายต่อการปฏิบัติธรรมตามไตรสิกขา และการเรียนการสอนวิชาพุทธศาสนาแบบนานาชาติ -มีองค์กรที่จัดการนักบวชหญิงอย่างเป็นระบบ ก้าวหน้าและมาตรฐาน 	
รูปแบบ	รวมกลุ่มสตรีที่ศรัทธาออกบวช อยากรู้จักศึกษา และต้องการปฏิบัติธรรม	
ระยะเวลา	ภายใน 3 ปีเริ่มก่อสร้าง	
งบประมาณ	<ol style="list-style-type: none"> 1. งบสร้างมหาอุปาสภาวิทยาลัย เริ่มต้น 50 ล้านบาท 2. งบประมาณต่อเนื่อง ปีละ 20 ล้าน (20 ปี) 3. งบประมาณต่อเนื่อง ปีละ 10 ล้านในปีที่ 21 เป็นต้นไป 	
ข้อมูลอื่น ๆ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ออกระเบียบปฏิบัติคณะสงฆ์ภาคในเรื่องนี้ 2. เจ้าคณะทุกระดับทำงานร่วมกัน 3. เป็นโครงการประจำและต่อเนื่อง 	
แนวประเมิน	<ol style="list-style-type: none"> 1. คุณภาพและจำนวนสตรีที่บวช 2. ผลการปฏิบัติงานของสตรีที่บวชเหล่านี้ 	
วันเริ่มโครงการ		

7	โครงการ สำนักงานสงฆ์ภาค...	
ลักษณะ	<ul style="list-style-type: none"> -สร้างสำนักงานมาตรฐานประจำที่ในจังหวัดใดจังหวัดหนึ่งของภาคสงฆ์ -เป็นศูนย์เอกสาร ข้อมูล และเก็บรวบรวมงานคณะสงฆ์ต่าง ๆ -มีบุคลากรทำงานประจำ 5-10 คนขึ้น -เป็นศูนย์ประสานงานโครงการต่าง ๆ เป็นที่ประชุมคณะต่าง ๆ -มีเงินเดือนและสวัสดิการตอบแทนบุคลากรประจำแน่นอน 	
จุดมุ่งหมาย	<ul style="list-style-type: none"> -มีสำนักงานที่เป็นมาตรฐาน ต่อเนื่อง และยั่งยืน ไม่ย้ายไปตามเจ้าคณะภาค -เป็นศูนย์กลางการบริหารงานคณะสงฆ์ภาค -มีห้องประชุมใหญ่ ประชุมย่อย ห้องทำงาน และระบบตรวจตราความเป็นไปของกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ของภาค 	
รูปแบบ	-สำนักงานบริหารสงฆ์ภาค	
ระยะเวลา	ภายใน 2 ปี	
งบประมาณ	<ol style="list-style-type: none"> 1. งบก่อสร้างสำนักงาน 10 ล้านบาท 2. เงินเดือนบุคลากรเริ่มต้น 10 ตำแหน่ง เริ่มต้น 1,200,000 บาท/ปี (10×10,000×12) 3. งบบำรุงสำนักงานและวัสดุสิ้นเปลือง ปีละ 3 ล้านบาท 	
ข้อมูลอื่น ๆ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ออกระเบียบปฏิบัติคณะสงฆ์ภาคในเรื่องนี้ 2. เจ้าคณะทุกระดับทำงานร่วมกัน เป็นคณะกรรมการ ลดทอนการส่งหนังสือหรือคำสั่งต่าง ๆ 3. เงินเดือนเป็นรายจ่ายประจำ ต่อเนื่อง และมีการปรับเพิ่มเป็นระยะ 	
แนวประเมิน	<ol style="list-style-type: none"> 1. คุณภาพและประสิทธิภาพการบริหารงาน 2. ผลการปฏิบัติงานตามแผนงานและเป้าหมาย 	
วันเริ่มโครงการ		

8	โครงการ สานส่งภูมิภาค...	
ลักษณะ	-ออกสิ่งพิมพ์ราย 4 เดือน (ปีละ 3 ฉบับ) ส่งถึงทุกวัดในภาค	
จุดมุ่งหมาย	-เพื่อสื่อสารที่เป็นทางการจากสงฆ์ภาคถึงวัดและญาติโยมท้องถิ่นต่าง ๆ	
รูปแบบ	-วารสาร	
ระยะเวลา	ภายใน 1 ปี และในปีที่ 6 เป็นต้นไป พิจารณาจะตีพิมพ์ต่อหรือไม่ เนื่องจากอาจปรับเป็น Digital file แทน ตามสมัณนิยม	
งบประมาณ	1. ปีละ 600,000 บาท (ตีพิมพ์ปีละ 3 เล่ม ๆ 10,000 ฉบับ ๆ ละ 20 บาท)	
ข้อมูลอื่น ๆ	1. ทีมงานเลขานุการ คณะสงฆ์ภาคดำเนินการได้เลย 2. เจ้าคณะตำบลมารับไปแจกจ่ายวัดในสังกัด	
แนวประเมิน	1.ดูประสิทธิภาพการสื่อสาร 2.ดูผลย้อนกลับจากผู้ติดตามข่าวสาร 3.ดูศรัทธาจากชาวบ้านที่ได้รับข่าวสาร	
วันเริ่มโครงการ		

9	โครงการ สายด่วนสงฆ์ภาค...	
ลักษณะ	<ul style="list-style-type: none"> -เปิดเบอร์โทรด่วน ให้คนร้องเรียน แจ้งปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับวัดและคณะสงฆ์ -เปิดให้โทรปรึกษาปัญหาเกี่ยวกับธรรมะ พระวินัย และแนวปฏิบัติต่าง ๆ -มีผู้รับผิดชอบรับสายประจำ และแจ้งผู้รับผิดชอบ พร้อมทำบันทึกชี้แจงและรายงานการแก้ไขปัญหาให้ส่วนต่าง ๆ ได้รับทราบ 	
จุดมุ่งหมาย	-เพื่อรับข้อมูลและแก้ไขปัญหาในภาคสงฆ์ที่รวดเร็ว	
รูปแบบ	-มีเบอร์ประจำอย่างน้อย 3 เลขหมาย และมีผู้รับผิดชอบประจำ คอยรับเรื่อง 24 ชม.	
ระยะเวลา	ภายใน 1 ปี	
งบประมาณ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ค่าเบอร์โทร (รับอย่างเดียว) 3 เลขหมาย ปีละ 3000 บาท 2. ค่าตอบแทนผู้รับสาย ทำบันทึก ประสานงาน 240,000 บาท (2 คน x10,000x12) 	
ข้อมูลอื่น ๆ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ออกระเบียบปฏิบัติสงฆ์ภาค 2. เป็นโครงการต่อเนื่อง 3. พัฒนาความรู้ในพระธรรมวินัยของผู้มาให้คำปรึกษา 	
แนวประเมิน	<ol style="list-style-type: none"> 1.คุณภาพการแก้ไขปัญหา การแนะนำ 2.ประเมินและดูภาพรวมมุมมองต่อคณะสงฆ์จากสังคม 3. ความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการ 	
วันเริ่มโครงการ		

10	โครงการ สารสนเทศสงฆ์ภาค...	
ลักษณะ	-นำระบบสารสนเทศมาเก็บและประมวลฐานข้อมูลเกี่ยวกับพระสงฆ์ วัด แม่ชี ฯลฯ กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อการบริหารงานคณะสงฆ์	
จุดมุ่งหมาย	มีข้อมูลพื้นฐานที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพต่อการบริหารงานคณะสงฆ์	
รูปแบบ	พัฒนาระบบ database และนำเสนอข้อมูลผ่านคอมพิวเตอร์	
ระยะเวลา	ภายใน 6 เดือน	
งบประมาณ	1. ค่าออกแบบและพัฒนาระบบ 350,000 บาท 2. ค่าเช่าใช้ Cloud Server และโดเมน 65,000 บาท /ปี	
ข้อมูลอื่น ๆ	มอบหมายงานให้สงฆ์ระดับตำบลช่วยกรอกข้อมูล ปรับปรุงข้อมูล	
แนวประเมิน	1.ดูความครบถ้วนและถูกต้องของข้อมูล 2.ดูประสิทธิภาพการนำข้อมูลไปใช้	
วันเริ่มโครงการ		

11	โครงการ App รายงานพระบวชใหม่ พระลาสิกขา และระบบข่าวผ่านมือถือของสงฆ์ภาค...	
ลักษณะ	พัฒนา Mobile Application เพื่อบันทึกและรายงานพระบวชใหม่ พระลาสิกขา	
จุดมุ่งหมาย	1.ทราบจำนวนพระที่บวชและลาสิกขาทันที 2. ส่งข่าวถึงทุกวัดผ่านมือถือได้ทันที	
รูปแบบ	พัฒนาเป็น App สำหรับ iOS และ Android	
ระยะเวลา	ภายใน 5 เดือน	
งบประมาณ	1. ค่าออกแบบและพัฒนาระบบ 240,000 บาท 2. ค่าเช่าใช้ Cloud Server 65,000 บาท /ปี	
ข้อมูลอื่น ๆ	1.มอบหมายงานพระอุปัชฌาย์กรอกข้อมูลผู้บวชเสร็จใหม่ ๆ ทันที 2. ออกระเบียบสงฆ์ภาค ให้พระภิกษุลาสิกขาได้กับพระที่สงฆ์มอบหมายเท่านั้น และมีบันทึกการลาสิกขาประจำไว้	
แนวประเมิน	1.ดูความรวดเร็วและแม่นยำ 2.ดูประสิทธิภาพการนำข้อมูลไปใช้	
วันเริ่มโครงการ		

12	โครงการ สุขภาพกายพระสงฆ์ภาค...	
ลักษณะ	เป็นสัปดาห์ตรวจสุขภาพพระสงฆ์ทั้งรูปทั้งภาคสงฆ์ โดยประสานงานกับโรงพยาบาลต่าง ๆ โดยคณะสงฆ์ภาค... อำนวยความสะดวก และจัดเตรียมให้	
จุดมุ่งหมาย	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้พระสงฆ์เข้าใจถึงสมรรถภาพร่างกาย และการดูแลรักษาสุขภาพ 2. เพื่อเป็นการเอาใจใส่ต่อพระสงฆ์ 3. ปรับปรุงมาตรฐานด้านโภชนาการที่ชาวพุทธถวายพระสงฆ์ 	
รูปแบบ	จัดกิจกรรมตรวจสุขภาพประจำปี	
ระยะเวลา	ภายใน 1 ปี	
งบประมาณ	1. คำนับหมายติดต่อประสานงาน 50,000 บาท	
ข้อมูลอื่น ๆ	มีข้อมูลพระภิกษุที่เป็นโรคร้ายแรง อัมพฤกษ์ อัมพาต ฯลฯ เพื่อสงฆ์ภาคจะได้ดูแลเป็นกรณีพิเศษ ไม่ปล่อยให้ภิกษุอาพาธไว้ที่พึ่ง	
แนวประเมิน	<ol style="list-style-type: none"> 1.ดูสุขภาพโดยรวมของพระสงฆ์ 2.ดูการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านการฉัน กิจวัตรประจำวันต่าง ๆ 3.ดูการปรับปรุงมาตรฐานด้านโภชนาการที่ชาวพุทธถวายพระสงฆ์ 	
วันเริ่มโครงการ		

13	โครงการ รวมพลังจัดการศึกษาภาษาบาลีสำหรับพระสงฆ์	
ลักษณะ	<p>-ภาษาบาลี คือภาษาของพุทธศาสนา เป็นสิ่งจำเป็นพื้นฐานสำหรับพระสงฆ์และชาวพุทธ โดยเฉพาะพระสงฆ์ต้องมีความรู้ภาษาบาลีในระดับดี จึงจะสะดวกในการทำงานเพื่อพระพุทธศาสนา</p> <p>-คณะสงฆ์ทั้งภาค ทำงานร่วมกัน วางแผน จัดการศึกษา และสนับสนุนการศึกษาร่วมกัน</p>	
จุดมุ่งหมาย	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้ทุกจังหวัดเปิดห้องเรียนกลางประจำจังหวัด 2. รวบรวมครูและวิทยากรประจำสงฆ์ภาค และมอบหมายงานสอนประจำ 3. รวบรวมและรับสมัครผู้เรียนร่วมกัน 4. อบรมพัฒนาครูผู้สอนให้มีประสิทธิภาพและเทคนิคการสอนอย่างต่อเนื่องอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง (มอบใบประกาศนียบัตรผู้สอน) 	
รูปแบบ	พัฒนาการทำงานร่วมกันระดับภาค ไม่แย่งกันเด่นดัง ไม่หวังแต่สำนักตัวเอง	
ระยะเวลา	ภายใน 1 ปี และต่อเนื่อง	
งบประมาณ	<p>จัดหางบประมาณร่วมกัน เพื่อ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เงินเดือนครูสอน 2. หนังสือตำราเรียน-สื่ออุปกรณ์ 3. ค่าเดินทาง 	
ข้อมูลอื่น ๆ	สงฆ์ทุกระดับทำงานร่วมกัน ไม่แบ่งแยก ไม่แข่งกันดัง ไม่แข่งชื่อเสียงกัน	
แนวประเมิน	<ol style="list-style-type: none"> 1.ดูความสุข ความสนใจ ความพึงพอใจของผู้เรียน 2.ดูจำนวนและผลการสอบผ่านตามเกณฑ์บาลีสนามหลวง 	
วันเริ่มโครงการ		

14	โครงการ ลดความสำคัญของการแบ่งแยกนิกายสงฆ์ภาค...	
ลักษณะ	<p>-รวมพลังพระภิกษุสามเณรรุ่นใหม่ แบบไม่สนใจนิกายสงฆ์ แต่มุ่งศึกษาและทำงานเพื่อสังคมร่วมกัน</p> <p>-ปรับเปลี่ยนแบบฟอร์มเอกสารต่าง ๆ ของคณะสงฆ์ที่เคยมีการให้ระบุ <i>นิกาย</i> ให้ปรับออกทั้งหมด</p> <p>-สร้างกิจกรรมและโอกาสให้พระสงฆ์ 2 นิกายได้ทำร่วมกัน ได้ใช้ทรัพยากรสงฆ์ทั้งสองนิกายร่วมกัน</p>	
จุดมุ่งหมาย	<ol style="list-style-type: none"> 1. ลดความยึดติดนิกายลง 2. ส่งเสริมความเป็นอันหนึ่งอันเดียว 3. ทำกิจกรรมร่วมกันบ่อย ๆ ระหว่างนิกาย 	
รูปแบบ	ลดทอนความสำคัญของการแบ่งแยกนิกาย	
ระยะเวลา	ภายใน 5 ปี	
งบประมาณ		
ข้อมูลอื่น ๆ	สงฆ์ทุกนิกายทุกระดับ ทำงานร่วมกันด้วยความเข้าใจเป็นหนึ่งเดียว ไม่แบ่งแยก ไม่แข่งกันตั้ง ไม่แข่งชื่อเสียงกัน	
แนวประเมิน	<ol style="list-style-type: none"> 1.ดูการทำกิจกรรมร่วมกัน 2.ดูความรู้สึกนึกคิดเรื่องนิกายของพระภิกษุสามเณรรุ่นใหม่ 	
วันเริ่มโครงการ		

15	โครงการ กองทุนสงฆ์ภาค...	
ลักษณะ	-รวบรวมเงินทุนเก็บสะสมประจำสงฆ์ภาค... โดยให้แต่ละวัด แบ่งงบประมาณ มอบเข้ากองทุนประจำปี	
จุดมุ่งหมาย	สงฆ์ภาค... มีเงินสะสมเพื่อการทำงานในระยะยาว	
รูปแบบ	เป็นกองทุนเพื่อกิจการพระพุทธศาสนาในสงฆ์ภาค	
ระยะเวลา	ภายใน 5 ปี	
งบประมาณ		
ข้อมูลอื่น ๆ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ออกระเบียบคณะสงฆ์ภาค... เรื่องกองทุน 2. แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารกองทุน โดยรวบรวมบุคคลที่มีศรัทธา มีความสามารถ เช่น ตัวแทนนักบวชชี ตัวแทนไวยาวัจกร ตัวแทนจากพุทธสมาคม และมูลนิธิทางพุทธศาสนาใน 4 จังหวัด 	
แนวประเมิน	<ol style="list-style-type: none"> 1.ดูงบประมาณสะสมเพื่องานพระศาสนาในระยะยาว 2.ดูความต่อเนื่อง ดูประสิทธิภาพการนำเงินกองทุนไปใช้ 	
วันเริ่มโครงการ		

16	โครงการ พระสงฆ์นานาชาติเพื่อแผ่นดินไทย	
	ลักษณะ	-รวบรวมพระสงฆ์ต่างประเทศที่อาศัยอยู่ในจังหวัดต่าง ๆ ในสงฆ์ภาค... เพื่อให้เป็นกลุ่มและทำกิจกรรมร่วมกัน -สร้างความประทับใจ ความภาคภูมิใจ และความสามัคคีเป็นหนึ่งเดียวในฐานะชาวพุทธ
	จุดมุ่งหมาย	สงฆ์ต่างชาติได้ร่วมกันสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ขึ้น มีปฏิสัมพันธ์และสามัคคี
	รูปแบบ	รวมกลุ่มและจัดตั้งคณะกรรมการสงฆ์นานาชาติ
	ระยะเวลา	ภายใน 2 ปี
	งบประมาณ	1. งบประมาณสัมพันธและงบประมาณประชุม 2. งบสนับสนุนกิจกรรมพระสงฆ์นานาชาติ ประมาณ 100,000 บาท/ปี
	ข้อมูลอื่น ๆ	1. ออกระเบียบคณะสงฆ์ภาค... เรื่องสงฆ์นานาชาติ 2. เจ้าคณะภาคแต่งตั้งคณะกรรมการสงฆ์นานาชาติ (วาระละ 3 ปี)
	แนวประเมิน	1.ดูความสามัคคีของสงฆ์นานาชาติในสงฆ์ภาค 2.ดูกิจกรรมสร้างสรรค์ต่าง ๆ ของสงฆ์นานาชาติ
	วันเริ่มโครงการ	

17	โครงการ ธรรมสภาสงฆ์ภาค...	
	ลักษณะ	-จัดตั้งธรรมสภาประจำสงฆ์ภาค -ธรรมสภา เป็นการนำแนวคิดและรูปแบบของธรรมสภาจากสมัยพุทธกาลที่ว่า “สตถา อาคนศฺวา กาย นุตถ ภิภฺชเว เอตฺรหิ กถาย สนฺนินฺนาติ ปุจฺจิตฺวา.... พระศาสดาเสด็จมาตรัสถามว่า “ภิกษุทั้งหลาย ตอนนี้ พวกเธอ นั่งประชุมพูดคุยเรื่องอะไรกันหนอ...” โดยนำแนวกิจกรรมนี้มาปรับประยุกต์ขึ้นใหม่ เพื่อให้เป็นเวทีกลางของชาวพุทธ ให้ชาวพุทธทุกกลุ่ม ทุกเพศ ทุกวัย ทุกภาวะ มาร่วมพูดคุย อภิปราย นำเสนอปัญหาทางสังคม หรือหัวข้อวิจัย หรือนำเสนอความคิดเห็น นำเสนอข้อร้องเรียนต่าง ๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานและกิจกรรมทางพุทธศาสนา
	จุดมุ่งหมาย	เป็นเวทีกลางที่เปิดกว้างอย่างสร้างสรรค์และเปี่ยมด้วยไมตรี
	รูปแบบ	1 เปิดธรรมสภา ปีละ 2 ครั้ง ๆ ละ 4 วัน 2 ในธรรมสภา จะประกอบด้วย 2.1 คณะดำเนินงาน (เป็นภิกษุ+ฆราวาส ทำหน้าที่จัดประชุม ทำสื่ออุปกรณ์ ทำบันทึก และรับข้อเสนอแนะ ทำรายการเสนอผู้เกี่ยวข้อง) 2.2 คณะผู้เชี่ยวชาญ (คอยซักถาม ผู้มานำเสนอความคิดเห็นต่อที่ประชุม) 2.3 คณะพระวินัยธร เพื่อคอยให้ข้อมูลเพิ่มเติมทางพระวินัยแก่ผู้มานำเสนอ 2.4 ผู้มาเสนอหัวข้อ/เสนอแนะ/ร้องเรียนปัญหาต่อที่ประชุม 2.5 ผู้มาร่วมฟัง
	ระยะเวลา	ภายใน 2 ปีเปิดธรรมสภาได้
	งบประมาณ	จัดกิจกรรมธรรมสภา 8 วัน 1,600,000 บาท (วันละ 200,000 ค่าอาหาร สื่อ อุปกรณ์)
	ข้อมูลอื่น ๆ	1. ออกระเบียบคณะสงฆ์ภาค... เรื่องธรรมสภาของสงฆ์ภาค... 2. ประเมินผลเพื่อเปิดธรรมสภาแบบตลอดปี
	แนวประเมิน	1.ดูเรื่องที่น่าเสนอต่อธรรมสภา 2.ดูความศรัทธาและความพึงพอใจต่อการมีธรรมสภา 3.ดูจำนวนผู้มาร่วมฟังแต่ละวัน ควรมีขั้นต่ำ 1,000 คน
	วันเริ่มโครงการ	

18	โครงการ มหาสติปัฏฐานภาวนาสำหรับเจ้าอาวาส	
ลักษณะ	เป็นการจัดปฏิบัติธรรมแบบมหาสติปัฏฐานประจำปีสำหรับเจ้าอาวาสในสงฆ์ภาค... จัดเป็นรุ่น ๆ ละ 2 สัปดาห์	
จุดมุ่งหมาย	-เจ้าอาวาสได้ทบทวนชีวิตและตระหนักรู้ความจริงแบบพุทธ ส่งเสริมให้ไม่ประมาท ไม่ยึดติด ไม่เครียดกับภาระการงานจนปล่อยวางไม่เป็น -ลดจำนวนพระภิกษุฆ่าตัวตาย -วางเป้าหมาย ในสงฆ์ภาค..... ต้องไม่มีพระภิกษุฆ่าตัวตาย ภายใน...ปี	
รูปแบบ	-จัดให้พระสงฆ์ระดับเจ้าอาวาสทั้งภาคสงฆ์ ได้ฝึกปฏิบัติร่วมกันเป็นรุ่น ๆ ละไม่เกิน 300 รูป โดยพระวิปัสสนาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ -พัฒนาหลักสูตรและคัดสรรเจ้าอาวาสที่มีความสามารถอบรมเข้มเพื่อเป็นพระวิปัสสนาจารย์ต่อไป -มีการอบรม พัฒนา และประเมินศักยภาพของพระวิปัสสนาจารย์ต่อเนื่อง	
ระยะเวลา	ภายใน 1 ปี	
งบประมาณ	ค่าใช้จ่าย ตกรูปละ 1,000 บาท/รุ่น	
ข้อมูลอื่น ๆ	ออกกระเปียบคณะสงฆ์ภาค... เรื่องมหาสติปัฏฐานภาวนาประจำปี	
แนวประเมิน	1.คุณภาพและพฤติกรรมของผู้ผ่านการฝึกปฏิบัติ 2.ความสามารถในการสอนต่อพระลูกวัดและญาติโยม	
วันเริ่มโครงการ		

19	โครงการ พัฒนารูปแบบองค์กรบริหารงานสงฆ์ภาคที่เข้มแข็ง	
ลักษณะ	ประมวผลจากที่ได้ดำเนินการโครงการต่าง ๆ ทั้งหมด สรุปจากการปฏิบัติจริงของผู้ปฏิบัติงาน, การวิเคราะห์และข้อเสนอแนะต่าง ๆ จาก สภาประชาชนชาวพุทธ และธรรมสภาในระยะเวลา 5 ปี จึงเสนอรูปแบบองค์กรและเสนอปรับเปลี่ยนกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และประกาศต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับการทำงานของสงฆ์ภาค เพื่อให้สงฆ์ภาคเป็นองค์กรที่เข้มแข็งอย่างแท้จริง	
จุดมุ่งหมาย	<ol style="list-style-type: none"> 1 นำเสนอรูปแบบองค์กรการบริหารงานคณะสงฆ์ระดับภาคที่จะตอบสนองต่อศตวรรษต่อไปอย่างมั่นคง 2 นำเสนอทบทวนและปรับปรุง พรบ.สงฆ์ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง มหาเถรสมาคมต่าง ๆ 3 การแบ่งปันโอนย้ายอำนาจหลายอย่างสู่สงฆ์ภาค เช่น การศึกษา การอุปชฌาย์ การปกครอง ฯลฯ เพื่อความคล่องตัว รวดเร็ว มีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์ 	
รูปแบบ	สรุปนำเสนอปัญหา ทางออก และเหตุผลประกอบอย่างชัดเจน ต่อมหาเถรสมาคมและสังคมชาวพุทธ	
ระยะเวลา	ผ่านไป 5 ปีแล้ว จึงสรุปและนำเสนอรูปแบบองค์กรบริหารที่จะมีความเข้มแข็ง สู่อนาคตในระยะ 500-1000 ปีต่อไป	
งบประมาณ	พิมพ์เอกสาร ผลิตสื่อประกอบ 50,000 บาท	
ข้อมูลอื่น ๆ	<ol style="list-style-type: none"> 1.ปัญหาและอุปสรรคที่พยายามสู่การเป็นองค์กรสงฆ์เข้มแข็ง 2.การแก้ปัญหาภายใต้ข้อจำกัดที่มีอยู่ในปัจจุบัน 3.แนวโน้มและการคาดการณ์การทำงานต่าง ๆ 	
แนวประเมิน	<ol style="list-style-type: none"> 1.ความสามารถในการปรับเปลี่ยนองค์กรและระบบการทำงาน 2.ประสิทธิภาพที่สูงขึ้นอย่างเด่นชัดในการทำงาน 	
วันเริ่มโครงการ		

20	โครงการ วัด=สถานปฏิบัติธรรม	
ลักษณะ	<ul style="list-style-type: none"> -ปรับกายภาพ ภูมิทัศน์ และบริเวณวัดให้สัปปายะต่อการปฏิบัติธรรม -ปรับให้เป็นสถานที่สงบ ร่มรื่น สะอาด ปลอดภัย นำเข้ามาเยี่ยมชม -ปรับให้เหมาะกับคนทุกวัยทุกกลุ่ม โดยเฉพาะผู้บกพร่องทางกายภาพต่าง ๆ เช่น บกพร่องทางสายตา หู การเดิน - ส่งเสริมกิจกรรมปฏิบัติธรรมทุกวัด (ทุกเดือน) 	
จุดมุ่งหมาย	<ul style="list-style-type: none"> -ปรับบทบาทวัดให้เป็นสถานปฏิบัติธรรมสำหรับทุกคน -ปรับบาทพระให้มีความสามารถในการนำปฏิบัติธรรมตามแนวมหาสติปัฏฐาน -มีสถานปฏิบัติธรรมสำหรับชาวต่างชาติอย่างน้อย 5 แห่งในภาคสงฆ์ 	
รูปแบบ	เน้นประหยัด ความเรียบง่าย ตรงต่อธรรมวินัย ไม่ฟุ้งเฟ้อ	
ระยะเวลา	ภายใน 3 ปี	
งบประมาณ	ปรับภูมิทัศน์แต่ละวัด ขึ้นต่ำ 300,000 บาทขึ้นไป/ต่อวัด/ในระยะ 5 ปี	
ข้อมูลอื่น ๆ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ส่งเสริมให้ชาวบ้านเป็นคณะกรรมการบริหารศูนย์ปฏิบัติธรรมในวัด 2. ส่งเสริมชาวบ้านปฏิบัติธรรมในชีวิตประจำวัน 	
แนวประเมิน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ดูความสุข ความสงบของผู้ปฏิบัติธรรม 2. ดูสถิติการเพิ่มขึ้น-ลดลงของอาชญากรรม เหตุการณ์ทำร้ายกันของชาวบ้าน 3. ดูสภาพสถานที่เอื้อต่อการบำเพ็ญธรรม 4. ระบบสถิติและทะเบียนผู้ปฏิบัติธรรม 	
วันเริ่มโครงการ		

21	โครงการ สำนักจดหมายเหตุสงฆ์ภาค...	
	ลักษณะ	-บันทึกข่าวสาร ความเป็นไปทางพุทธศาสนาประเด็นสำคัญรายวัน -เก็บข้อมูล ทำเอกสารหลักฐานทุกอย่างเป็นระบบและมีมาตรฐาน
	จุดมุ่งหมาย	-มีคณะทำงานที่ทรงคุณวุฒิในภาคสงฆ์ทำหน้าที่จดบันทึกข่าวสารความเป็นไปทางพุทธศาสนาอย่างเป็นระบบ เป็นทางการ มีมาตรฐานและต่อเนื่องทุกวัน -เพื่อเป็นหลักฐานสำคัญแสดงถึงความเป็นไปของสังคมพุทธศาสนาให้คนในยุคถัดไปมาศึกษาค้นคว้าได้
	รูปแบบ	เป็นเล่มบันทึกรายปีและมีฉบับ Digital file
	ระยะเวลา	ภายใน 2 ปี
	งบประมาณ	-เงินเดือนนักบันทึกจดหมายเหตุ นักอ่านตรวจสอบ 5 ท่าน ปีละ 720,000 บาท (12,000x5x12)
	ข้อมูลอื่น ๆ	1.เป็นโครงการต่อเนื่อง ปรับเงินตอบแทนเป็นระยะๆ มีวาระการทำงานและพัฒนาคุณสมบัติผู้ทำการบันทึกอยู่เสมอ ๆ 2.ใช้สำนักงานสงฆ์ภาค(ที่จะสร้างขึ้น) เป็นที่ทำงาน ที่เก็บเอกสารจดหมายเหตุ 3. สงฆ์ภาคออกระเบียบว่าด้วยเรื่องนี้
	แนวประเมิน	1.ดูคุณภาพเนื้อหาข่าวสารที่บันทึก 2.ดูความครบถ้วนและตรงกับข้อเท็จจริง 3.ดูพัฒนาการคณะนักบันทึกจดหมายเหตุ
	วันเริ่มโครงการ	

22	โครงการ สำนักคัมภีร์โบราณและเอกสารสงฆ์ภาค...	
ลักษณะ	<ul style="list-style-type: none"> -เป็นศูนย์เก็บรักษาคัมภีร์ ตำรา ไบลาน สื่อบันทึก เช่น พระไตรปิฎก อรรถกถาฎีกา ตลอดถึงคัมภีร์โบราณทางพุทธศาสนาต่าง ๆ ทุกฉบับทุกภาษาที่มีในโลก - มีลักษณะการทำงานคล้ายหอสมุดแห่งชาติ แต่มุ่งเน้นงานพระพุทธานุศาสตร์เท่านั้น -เก็บข้อมูล ทำสำเนา คัมภีร์ ตำรา ไบลาน สื่อบันทึกต่าง ๆ ทางพุทธศาสนา อย่างเป็นระบบ มีมาตรฐาน 	
จุดมุ่งหมาย	<ul style="list-style-type: none"> -มีศูนย์รักษาคัมภีร์ทางพุทธศาสนาประจำภาคสงฆ์เป็นการเฉพาะ -เป็นแหล่งบริการสำหรับการศึกษาค้นคว้าของสังคม 	
รูปแบบ	อาคารสำนักงานเหมาะสม มีเจ้าหน้าที่บริการ ค้นคว้า วิจัยขั้นต่ำ 20 คน	
ระยะเวลา	ภายใน 8 ปี	
งบประมาณ	<ul style="list-style-type: none"> -ค่าก่อสร้างสำนักงาน 200 ล้านบาท -เงินเดือนคนละทำงาน 2,880,000 /ปี (12,000x20x12) 	
ข้อมูลอื่น ๆ	<ol style="list-style-type: none"> 1. เป็นโครงการต่อเนื่อง ปรับเงินตอบแทนเป็นระยะๆ มีวาระการทำงาน 2. จำเป็นต้องมีอาคารเป็นการเฉพาะ 3. สงฆ์ภาคออกกระเปียบว่าด้วยเรื่องนี้ 	
แนวประเมิน	<ol style="list-style-type: none"> 1.คุณภาพและปริมาณของคัมภีร์ 2.ความสามารถในการให้บริการแก่สังคม 3.ดูปริมาณผู้มาใช้บริการ 	
วันเริ่มโครงการ		

23 โครงการ สำนักเพาะบ่มอัจฉริยภาพบุคคลทางพระพุทธศาสนา (Buddhism Talent Incubator)	
ลักษณะ	<p>-ทำหน้าที่ (เป็นแมวมอง) สืบค้นหาชาวพุทธทั้งเด็ก ผู้ใหญ่ ทั้งชาวบ้านชายหญิง ทั้งพระภิกษุสามเณรจากทั่วโลกที่มีแววความสามารถทางพระพุทธศาสนาอย่างโดดเด่น เชิญเข้ามาอยู่ในการดูแลและการจัดการตลอดชีพ โดยส่งเสริมและพัฒนาความสามารถให้เต็มเปี่ยมเท่าที่เขาสามารถก้าวไปได้จนตลอดชีวิต</p> <p>- เป็นหน่วยงานจัดโปรแกรมส่งเสริม พัฒนา จัดการศึกษา ให้เหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละบุคคลอย่างเต็มเปี่ยม หากจำเป็น อาจต้องสถาบันการศึกษาพิเศษสำหรับบุคคลกลุ่มนี้เป็นการเฉพาะด้วย</p> <p>-จัดเตรียมโครงสร้าง ระบบการทำงาน เครื่องมือ ตำแหน่งงาน และโครงการต่าง ๆ เพื่อรองรับและมอบหมายงานสร้างสรรค์ต่าง ๆ ทางพระพุทธศาสนาที่บุคคลกลุ่มนี้ต้องการทำในทุก ๆ ช่วงวัยของเขา</p>
จุดมุ่งหมาย	<p>-เด็กหรือบุคคลทั่วไปที่เป็นความอัจฉริยะทางพระพุทธศาสนาได้รับดูแล มีการจัดการส่งเสริมอย่างตรงจุดและความต้องการ</p> <p>-เป็นหน่วยงานที่ดูแล ส่งเสริมคนเก่ง ๆ คนมีความสามารถทางพระพุทธศาสนา ให้ได้ทำงานตามศักยภาพขั้นสูงที่บุคคลกลุ่มนี้มี</p>
รูปแบบ	มีคณะทำงาน มีสำนักงาน มีแผนการทำงาน มีงบประมาณที่แน่นอน (คณะทำงานทั้งพระและฆราวาส เริ่มต้นที่ 25 คน)
ระยะเวลา	ภายใน 5 ปี
งบประมาณ	<p>-งบดำเนินการเริ่มต้น 50 ล้านบาท (สำนักงาน การทำงานประจำวัน การติดต่อประสานงาน การพัฒนาระบบงานต่าง ๆ)</p> <p>-เงินเดือนประจำคณะทำงาน</p>
ข้อมูลอื่น ๆ	<ol style="list-style-type: none"> 1. เป็นโครงการประจำและต่อเนื่อง ปรับเงินตอบแทนเป็นระยะๆ คณะทำงานมีวาระการทำงาน 2. จำเป็นต้องมีสำนักงานเป็นการเฉพาะ 3. สงฆ์ภาคออกกระเบียบว่าด้วยเรื่องนี้
แนวประเมิน	<ol style="list-style-type: none"> 1. คุณภาพและปริมาณของบุคคลที่มีความสามารถทางพระพุทธศาสนาต่าง ๆ 2. ความสามารถในการทำงานของบุคคลเหล่านี้ในแต่ละช่วงเวลาของเขา 3. ผลการทำงานที่โดดเด่นและความสามารถในการยกระดับวงการพระพุทธศาสนาสู่ชุมชนและสังคมทุกระดับทั้งในและต่างประเทศได้
วันเริ่มโครงการ	

หมายเหตุ

1. ข้อมูลที่เสนอนี้ ยกตัวอย่างภาคที่มี 4 จังหวัด เนื้อหาและตัวเลขต่าง ๆ จึงแสดงเป็น 4 จังหวัด
  2. เอกสารนี้เป็นเพียงเนื้อหาโดยย่อของโครงการและกิจกรรมสำหรับทศวรรษที่ 1 (2560-2570) ของโครงการสงฆ์เข้มแข็งเท่านั้น (เน้นที่การปรับตัว พัฒนาองค์กรสงฆ์ภาคให้มีความพร้อม) ส่วนโครงการสงฆ์เข้มแข็งในทศวรรษที่ 2 (2571-2580) จะเน้นพลังสร้างสรรค์ของสงฆ์ต่อสังคมเพื่อขับเคลื่อนไปสู่สังคมที่ดีงามทุกระดับทั้งในและต่างประเทศอย่างเต็มระบบ
- หากต้องการรายละเอียดเพิ่มเติมในแต่ละโครงการ/กิจกรรม ตลอดจนวิธีการดำเนินงานต่าง ๆ รวมถึงโครงการและกิจกรรมสำหรับคณะสงฆ์ในระยะ 20-100 ปีถัดไป กระผมพร้อมนำเสนอให้พิจารณาอีกชุดหนึ่ง หวังว่าจะได้รับความเมตตาจากทุกท่าน

ด้วยความเคารพอย่างสูงยิ่ง

นายธฤตเดชา ลิภา

อีเมล buddhisthotline@gmail.com

20 มีนาคม 2559

จะเริ่มต้นโครงการสงฆ์เข้มแข็งได้อย่างไร

เนื่องจากโครงการสงฆ์เข้มแข็งมุ่งเน้นที่งานระดับสงฆ์ภาค ดังนั้น จึงเป็นเรื่องของท่านที่อยู่ในภาคสงฆ์นั้น ๆ จะเริ่มต้นดำเนินการ และด้วยข้อจำกัดทางกฎหมายและระเบียบของสงฆ์ ไทย ในปัจจุบัน อาจทำให้บางท่านมองไม่เห็นหนทางว่า จะเริ่มต้นได้อย่างไร ซึ่งแท้จริงแล้ว พอจะมีแนวทางอยู่ดังนี้

1. ต้องสรุปให้ตรงว่า กฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ของทางคณะสงฆ์ที่มีอยู่ในปัจจุบันนั้น มาหลังพระธรรมวินัย มาช่วยเป็นเปลือกนอก หรือเครื่องหุ้มเนื้อพระธรรมวินัยเท่านั้น ไม่ใช่มาเป็นตัวเนื้อแก่นแทนพระธรรมวินัย กฎหมายและระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ กำลังรอการปรับปรุงแก้ไข และจำเป็นต้องแก้ไข

2. พระธรรมวินัยที่พระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าประกาศไว้นั้นมีไว้เพื่ออำนวยประโยชน์ให้ชาวโลกทุกชีวิต ทั้งระดับสังคม ระดับบุคคล ในส่วนบุคคลนั้น พระธรรมวินัยย่อมอำนวยผลให้เต็มที่อยู่แล้วซัดกันสุดแต่ที่ผู้ถือพระธรรมวินัยนั้นได้ปฏิบัติครบถ้วนถูกต้องมากน้อยเต็มศักยภาพเพียงใด แต่ในระดับสังคมนั้นย่อมสัมพันธ์กับกฎหมายและกติกาคืออื่น ๆ ของสังคม การอำนวยผลให้จะดีหรือห่วยอย่างไรอย่างหนึ่ง ย่อมอยู่กับความสัมพันธ์นี้

3. ทุคโครงการหรือกิจกรรมที่จะทำให้เกิดสงฆ์เข้มแข็ง วางอยู่บนพื้นฐานสำคัญที่สุดคือ ศึกษาพระธรรมวินัย รักษาพระธรรมวินัย และให้การศึกษาศาสนธรรมแก่ชนทุกหมู่เหล่าในสังคม

4. การศึกษาพระธรรมวินัย การรักษาพระธรรมวินัย และการให้การศึกษาศาสนธรรม คืองานหลักที่สำคัญที่สุดของพระสงฆ์ ดังนั้น เมื่อมองในมุมนี้แล้ว สงฆ์ภาคสามารถดำเนินการได้เลย คือเจ้าคณะภาค ตั้งคณะทำงานโครงการสงฆ์เข้มแข็งประจำภาคขึ้น เปิดสภาสงฆ์ภาคร่วมประชุมพระสังฆาธิการทุกระดับทุกวัด ร่วมกันพิจารณาอะไรควรทำก่อนหลัง กำหนดเป้าหมาย วางแผนทำงาน มอบหมายงาน ร่วมกันประเมิน ทำข้อสรุปภาพรวมโครงการและประกาศดำเนินงานโครงการ

ก่อนจะดำเนินงานโครงการ สงฆ์ภาคต้องทำหนังสือแสดงเจตนาปณิธานของสงฆ์ภาคที่จะดำเนินการโครงการสงฆ์เข้มแข็งในทศวรรษที่ 1 คือ พ.ศ.2560-2570 นำเสนอสงฆ์ส่วนกลางคือ มหาเถรสมาคม ให้ได้รับทราบ และต้องทำรายงานประจำปี แสดงการทำงานของโครงการ รายงานข้อมูลความสำเร็จ ความล้มเหลว ปัญหาอุปสรรค และการแก้ปัญหาต่าง ๆ ตลอดจนข้อมูลอื่น ๆ ให้สงฆ์ส่วนกลางได้รับทราบทุกปี

5. สงฆ์ภาคควรขอให้สงฆ์ส่วนกลางรับเป็นที่ปรึกษาโครงการสงฆ์เข้มแข็งด้วย

6. ภาคสงฆ์ใดใน 18 ภาค มีความพร้อม ก็ประกาศทำโครงการสงฆ์เข้มแข็งได้เลย เลือกร่างกิจกรรมหรือโครงการย่อยที่ทำได้ก่อน ไม่จำเป็นต้องรอให้มีกฎหมายหรือระเบียบมารองรับก่อนจึงค่อยทำ เพราะถ้าคิดเช่นนี้ จะไม่ทันการณ์และอาจไม่ได้ทำเลย ดังนั้นไม่จำเป็นต้องรอกฎหมายหรือระเบียบจากส่วนกลาง ไม่ต้องรอดำเนินการพร้อมกันทุกภาค ภาคใดพร้อมก็นำร่องไปก่อนได้เลย

7. ในช่วงเริ่มต้นนี้ เจ้าคณะภาคของสงฆ์แต่ละภาค เป็นหัวใจสำคัญของโครงการสงฆ์เข้มแข็ง ถ้าท่านมองเห็นโอกาสและเข้าใจปรากฏการณ์ที่กำลังเป็นไปของสังคม ถ้าท่านมีเจตนาแน่วแน่มั่นคง มุ่งมั่นและทุ่มเทสร้างคณะทำงาน ช่วยกันสร้างความเข้าใจ กำกับดูแลเอาจริงเอาจัง โดยมุ่งเพื่อประโยชน์แก่ชาวโลกและความมั่นคงยั่งยืนนานแห่งพระธรรมวินัย โครงการสงฆ์เข้มแข็งนี้ จะมีโอกาสประสบความสำเร็จได้ง่าย

บางที เกียรติประวัติอันยิ่งใหญ่ในชีวิตของคนเราก็ไม่มีอะไรมากไปกว่า การได้มีส่วนร่วมในกระบวนการเปลี่ยนแปลงและนำพาสังคมของชาวมุขย์และสังคมสงฆ์ไปสู่ฐานะที่ดีกว่า ก้าวหน้ากว่า มั่นคงกว่า งดงามกว่า สุขสงบกว่า

ขอกราบอาราธนา พระเดชพระคุณเจ้าคณะภาคทุกภาคสงฆ์ทั่วประเทศ ได้โปรดเมตตาพิจารณาโครงการสงฆ์เข้มแข็งนี้

ด้วยความเคารพอย่างสูงยิ่ง
นายธฤตเดชา ธิภา

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ.2505 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2535) ต้องมีการปรับปรุง

การปรับปรุง พรบ.คณะสงฆ์ 2505 (แก้ไข 2535) ใหม่ จำเป็นต้องคุยกันถึงเรื่องการกระจายอำนาจจากส่วนกลางสู่สงฆ์ภาคให้มากขึ้น คือต้องทำให้สงฆ์ภาคเข้มแข็งให้ได้ ให้มีอำนาจดำเนินการเองได้เกือบทุกอย่าง เช่น ออกแบบระบบการศึกษาและจัดการศึกษาเองได้ทุกรูปแบบ และทุกระดับ, ผลิต ควบคุม พัฒนาพระอุปัชฌาย์เอง, จัดตั้งกองทุนของตัวเอง, มีสำนักงานแน่นอนในพื้นที่, มีคณะทำงานประจำแน่นอนเป็นของตัวเอง, มีระเบียบและระบบบริหารภายในเป็นของตัวเอง ฯลฯ สงฆ์ส่วนกลางดูแลเรื่องมาตรฐานภาพรวมตามพระธรรมวินัย และเรื่องการพระศาสนาในระดับต่างประเทศ ก็เพียงพอแล้ว

การรวบอำนาจบริหารไว้ที่สงฆ์ส่วนกลางมากเกินไปเช่นปัจจุบันนี้ เปรียบได้กับทั้งประเทศมีเครื่องผลิตไฟฟ้าแค่เครื่องเดียว ถ้าเครื่องผลิตไฟฟ้านี้เดี้ยงไม่ทำงาน ทั่วประเทศไฟก็ดับหมด ระบบนี้สำหรับสังคมพระพุทธศาสนาสมัยใหม่ ถือว่ามีจุดอ่อนมากเกินไป และไม่ปลอดภัยเพียงพอ สงฆ์ภาคจึงเหมือนถูกลือคตตาย ไม่สามารถขยับอะไรได้ เพราะต้องรอคำสั่งและการจัดการจากส่วนกลาง เป็นผลให้สงฆ์ระดับภาคและจังหวัดอ่อนแอ ไม่เกิดการสร้างสรรค์

ธรรมเนียมปฏิบัติในปัจจุบัน เช่น แต่งตั้งให้เป็นเจ้าคณะภาค แต่ไม่มีเครื่องมือทำงานให้ ไม่มีมือไม้ (บุคลากรทำงานประจำ) ให้ ไม่มีงบประมาณให้ ไม่มีสำนักงานให้ ฯลฯ ระบบแบบนี้ จะหมดไป หรือแม้แต่การแต่งตั้งให้เป็นเจ้าคณะภาคใดภาคหนึ่งแล้ว แต่เจ้าคณะภาคไม่อยู่ประจำในพื้นที่ กลับอยู่รวมกันที่เมืองหลวง แบบนี้ ก็จะหมดไป

ระบบสงฆ์เข้มแข็ง ต้องส่งเสริมให้พระสงฆ์ในท้องถิ่นได้เติบโตและรับผิดชอบการทำงานในพื้นที่ของตนเองอย่างเต็มที่ตามกำลังความสามารถ

การให้อิสระสงฆ์ภาคในการบริหาร จะทำให้พระสงฆ์ท้องถิ่นมีพลวัต มีการสร้างสรรค์ และทุ่มเทเพื่อท้องถิ่นของตัวเองเป็นทีมและเป็นระบบต่อเนื่อง ในขณะที่เดียวกันก็มีการเปรียบเทียบ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์กับสงฆ์ภาคอื่น ๆ ทำให้เกิดการ พัฒนา ปรับปรุง เคี่ยวคุณภาพและประสิทธิภาพการทำงานได้ดียิ่งขึ้นอย่างไม่มีที่สิ้นสุด

การทำสงฆ์ภาคให้เข้มแข็งขึ้นมานี้ จึงเป็นสิ่งจำเป็นและเหมาะสมกับสภาพสังคมในปัจจุบัน และสำหรับอนาคตในระยะ 200 ปีถัดไป

สงฆ์ภาคทั้ง 18 ภาค หากมีอำนาจบริหารและเป็นองค์กรบริหารเต็มที่แล้ว จะเหมือนเครื่องจักรชั้นดี 18 เครื่องกระจายอยู่ทั่วประเทศ แต่ละเครื่องสามารถเดินเครื่องทำงานอย่างอิสระเต็มที่ (แต่มีความเกื้อกูลส่งเสริมกันอยู่ตามพระธรรมวินัย) โดยแนวทางนี้ แม้สงฆ์ส่วนกลางจะมีปัญหา มีข้อติดขัด หรืออ่อนแออย่างไร สงฆ์ภาคแต่ละภาคจะยังเข้มแข็งและขับเคลื่อนกิจการพระศาสนาไปได้ดี ประเทศที่มีเครื่องจักร 18 เครื่องทำงาน ย่อมดีกว่าประเทศที่มีเครื่องจักรเพียงเครื่องเดียวคือการรวบอำนาจไว้ที่ส่วนกลางเช่นในปัจจุบัน

ด้วยความเคารพอย่างสูงยิ่ง
นายธฤตเดชา ลิภา